

5478

ACC. N:R.

Landskap: *Halland* Upptecknat av: *Per Jansson*
 Härad: *Väke* Adress: *Skottorp*
 Socken: Berättat av: *Gustav Jansson*
 Uppteckningsår: *1938* Född år *1881* i *Rännstöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Uppteckningen rör Varsel om Jödes
fall 51*

Gestkramad 11

Höte med likfärd 13

Bäckakorn 14

Den Jödes tack 15

Välmad 16

Skriv endast på denna sida!

17 sid.

ACC. N:R.

5478

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Upplysninger om Gustav Jansson Leonard
Gustav Jansson föddes i Nydal i Rännelövs socken den
17/9 1881. Hans fader var lantbrukare. Gustav kom
tidigt ut och tjäna som dräng. Senare kom han i
lära hos en taffelmakare, och efter några år satte han
upp eget taffelmakeri ~~för~~ där hemma i Nydal.
Han hade då flera arbetare och bedrev rörelsen i
stor skala. Efter att ha haft ett hemman i
Knäred i något år, flyttade han till Veinge, där
han satte upp taffelmakeri. Rörelsen gick bra,
men så kom krigsåren, och födärrvade det. Nu
köpte Gustav ett hemman intill sitt föräldra-
hem villat och brukade detta i 15 tal år.

Redan han sålt detta hemman flytt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Lade han till Skottorp, där han åter satte upp
toffelmakeri.

Berättelserna och sägnerna har han
hört av olika personer. Berättaren har inte
målrat ut sägnerne, som jag vet. Somliga
berättelser har han hört för rätt länge sen, och
det kan vara möjligt, att några småbarn ha
glömts bort.

Gustav Jansson har också ägnat sig åt fö-
fattarskap i mindre skala. Han har skrivit olika
berättelser för tidningar och författat flera prologuer
samt hyllningsdikter åt olika personer. ^{Flera} ~~son~~ ha
kommit i tryck.

5478

ACC. N:R. _____

Landskap: MallandUpptecknat av: Bror JanssonHärad: HälsesAdress: SkottorpSocken: RenneslövBerättat av: Gustav JanssonUppteckningsår: 1938Född år 1881 i RenneslövLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Varsel.

En kväll när jag satt i stugan, och läste
tidsning, hörde jag plötsligt en knackning på dör-
ren. Jag steg upp från min stol och öppnade
dörren, ty jag trodde, det var främmande, som kom.
Men ingen syns, och jag satte mig åter ner. Lite
efter det jag satt mig, flög korken upp på en braun-
vinsflaska, som stod på ett skåp i rummet. Det
måste vara varsel, tänkte jag, och följande dag fick
jag också bud, att bror min var död. Han hade
dött på kvällen, och det var på ^{samma} tid, som jag sett
varseln. Den föde var bekant, som mycket begär-
lig för brännvin. Berättat för Gustav Jansson av
Karl Johansson i Hjörnered, Yphy.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Flickan i karet.

August Hansson och hans syster
jämte en del andra skulle en lördagskväll gå till
Vårtopp med bing (vindspjöl). När de kommit
ufanför Wallen, vid vägen som går fram till gården,
sågo de ett kar stå vid vägkanten. Detta kar brukade
de stå där. August var nyfiken och gick fram, ^{för att se} om
det fanns något i karet. "Å," utropade han, "har
ni sett sån vacker flicka, det ligger i karet!" De andra
skyndade fram för att titta, men nu var flickan för-
svunnen. Dagen efter fick man reda på, att en del-
kulle spärloft försvunnit. Hon hade en längre tid varit
i orten och försålb klockor. Hon försvann samma natt,
som August sett synen. Hon sål hon möbdats av Piller-Pär, om de nu
var sent

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J —*

Varsel om dödsfall.

Ungefär en timme efter det jag lagt mig, berättar Gustav Janesson, hörde jag två hårda knytt-nars slag på frönserrutan. Jag steg strax upp för att se, vem det kunde vara. Men det syntes ingen enda människa. Det slog mig genast, att det var ett varsel. Dagen efter fick jag också bekräftelse på detta, ty det kom bud, att morbror Karl hade dött. På min fråga vid vilken tid det skett, fick jag veta att morbror dött, precis när jag hörde knytt-narslagen.

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4 —

Varsel om dödsfall.

På hösten 1893 gracerade en stor
 barnsjukdomsepidemi i Ränneslöv. I fars släkt dogo
 tre barn i tvåårsåldern och ungefär samtidigt. Dagen
 innan Bert, fars bror, dog, knackade det hårda slag
 i väggen. Ett par dagar efter dog en son till Nils
 Kronberg och en son till Hans-Peter Gunnarsson. Knuff-
 nävsslagen i väggen vno varsel om dödsfall, och det
 slog också in

ACC. N:R. 5478

Landskap: Halland

Upptecknat av: Bror Jansson

Härad: Håls

Adress: Skottorp

Socken: Rännelöv

Berättat av: Gustav Jansson

Uppteckningsår: 1938.

Född år 1881 i Rännelöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Varsel.

På gränsen mellan Rännelövs och Nysby socknar ligger en sjö, som kallas Norrasjön. I mitten på 1800 låg vid östra stranden av sjön ett torp, detta beboddes av en familj, som gick under namnet Frönsa i Ö.n.

Fröns hade en eka, som brukade ligga nere vid sjöstranden, men på hösten hade han tagit hem den. Han hade ställt den i logen ^{ovan-} taktäckning på en del härbär, som skulle användas till (tång-holm.) En dag på vårsidan satt hela familjen inne i stugan och åt middag, då det plötsligt hördes ett dån från logen. Fröns skyndade ut för att se, vad det kunde vara. Ekan hade

ACC. N:R. 5478

Landskap: Halland

Upptecknat av: Bror Jansson

Härad:

Adress: Skottorp

Socken:

Berättat av: Gustav Jansson

Uppteckningsår: 1938

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

fallit ned, och därvid orsakat skad. Han rättade upp härvorna igen och satte upp eken och gick därefter in och fortsatte måltiden. Knappt hade han hunnit börja mattiden, förrän det åter hordes ett våldsamt dån från lojen. Han skyndade ut. Eken hade åter fallit ner. Frans tyckte, det var mycket obehagligt, att den kunnat falla ner igen, han hade ju satt upp den så ordentligt. Åter satte Frans upp eken och gick in. Efter en liten stund upprepades samma dån. Åter hade eken fallit ned.

"Någonting måste ha hänt," utbrast Fransa hustru, "det är säkert ett varsel." I samma ögonblick störfade ett par pojkar in genom

5478

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

7 ARKIV

—2—

dören och ropade: "Fort ned med ekan till sjön,
ett par pojkar ha drunknat." Båten släpades ned
och sattes ut i sjön för att skaffa hjälp åt de för-
lyckade. Efter ett mödosamt arbete, lyckades det
för dem, att få upp de drunknade. Dessa voro ett
par pojkar i läsåldern, men hjälpen kom för
sent, deras liv hade redan flytt.

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Varsel.

Karl Nilssons hustru i Rännerbov hade sedan en längre tid tillbaka legat sjuk. Hon hade legat riktigt dväla, och tala kunde hon inte. En julafton när hela familjen satt kring bordet och åt, reste sig den sjuka upp i sängen, som stod i samma rum, som man åt, och började plötsligt tala. Det hade förflutit flera år, sen hon blev så sjuk, att hon inte kunde tala. Hon vände sig till en av Karl Nilssons drängar och sa: "Nu har du ingen far mer!" Drängen blev mycket förvånad, och förstod snart, att det var ett varsel. Följande dag fick han också bekräftelse på hennes ord. Hans far hade dött, och detta precis på samma tid, som den gamle rest sig upp i dvälan och talat.

Skriv endast på denna sida!

5478

ACC. N:R.

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Varsel.

Några personer satte inne i sitt hus
och samtalande, då de plöfkligt hörde ljudet av en cykel,
som kom inåt gården. Cyklisten satte sin cykel
uppåt väggen, och efter en stund asade den ned, det
hörde man också tydligt. En av personerna inne i
stugan sprang ut för att ta emot gästen, som hördes
komma. Men inte en käft hördes eller sågtes. Senare på
dagen fick man veta att en bekant löst. Denne brukade
ofta beröka nämnda familj och sätta sin cykel uppåt
väggen. Det var alltså ett varsel, och den löde ville
göra ett sista beröke.

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Varsel.

En snickare, Karlsson från Körsveke i Knäred, som sedermera byggde Körsveke kvarn, brukade göra likkistor till befolkningen i trakten. En gång jag ^{kom till} honom och när vi samtalande sa han: "J märren ska ja göra en likkista igen. Då frågade jag: "Vem e dö nu?" — "De vet ja inte, men si, innan ja ska göra en kista, hör ja allti varsel. J går natt hörde ja hur de arbetades i men huggbod må tillverkning av en kista. Och sånt hör ja allti innan ja ska börja de arbetet." Dagen efter kom också beställning på en likkista. En halvår hade följumder maten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

//

Gästkramad.

Bengt Peter Svensson i Staffanstorp:

Ränsbov hade lånat en summa pengar av sin morbror kallad Kossa-Mån. Det hade varit lång tid, sedan Bengt lånat pengarna och ^{han} gjorde alltså allvar av att lämna dem igen. Tiden gick och Kossa-Mån, som var mycket rik, dog, utan att få pengarna tillbaka. Vatten efter att Kossa-Mån dött, blev Bengt Peter gästkramad av honom. Han veknade vid, att någon stod vid sängen och rörde sig. Då han slog upp ögonen, stod hans morbror vid sängen. Vålnaden begär ~~pengarna~~ pengarna tillbaka, och då Bengt-Peter inte var villig att lämna dem, grep den tag i honom och kramade. Bengt-Peter ljöt av smärta och skrek

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

"Släpp, släpp, du ska få dem igen." Vålnaden upp-
hörde att krama honom och försven. Prægt-Peter sade,
att denna gästkrämning var med det bästa, han varit
med om i hela sitt liv.

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

13

Möte med likfärd.

Two personer gingo vägen från Allarp till Skottorp. Då de hunnit ett stycke, grep den ene tag i den andres arm och föste honom mot vägkanten, sägande: "Ser du inte likfärdan, du kan bli överkörd, om du går mitt på vägen." Den andre lydde, och efter en stund hördes rasslet av vagnshjul, och de sågo en likfärd passera. Båda personerna fortsatte färdan, men tyckte att det var kusligt att möta en likfärd, så dör mitt i natten.

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckakem.

Vid bron över Imedjeån i Tornerup i Västorp är ån tämligen bred, och flera öar finnes. Denna plats har ofta omtalats som rik på övernaturliga väsen.

En gång passerade en man bron och kommen till brons mitt, hörde han plötsligt en ko bölande, som hon varit i största nöd. Mannen tänkte, att någon ko, ev en händelse kommit dit och höll på att drunkna. Han gick fram till broräcket, och såg då en ko stå ute i ån. Han skyndade ner till åkanten för att leda undan kon. Framkommen till kon skulle han just gripa tag i ena hörnet, då den plötsligt försvann. Det hördes ett plaskande i vattnet och därefter ett hänkande

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Den dödes tack.

En person i Laholm brukade ofta göra promenader i trakten, och en söndag gick han förbi Glänninge sjö. En pojke, som badade där, höll på att drunkna och ropade om hjälp. Laholmsbon kastade sig genast i vattnet och lyckades också få upp pojken. Men han hade legat i vattnet för längre, och hans liv stod inte att rädda. Laholmsbon tänkte inte mer på saken, men den andre natten efter händelsen, vaknade han plötsligt upp ur sömnen. Den dödes välnad stod vid sängen och räckte fram handen till tack och sade: "Tack ska ni ha för ni räddade mig." Han trodde, att han drömde och reste sig upp i sängen och blev fullkomligt vaknen. Välnaden räckte åter fram handen och upprepade sitt tack.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/6

Välnad

Gördförhandlaren Sven-Peter Nilsson
från Sandvad i Rännestövs socken talade om följande
upplevelse:

Jag var ofta ute och körde från den ena
marknaden till den andra. Ibland var det långa
vägsträckor, som skulle tillryggatäggas, och då fick
jag ta natten till hjälp.

En vacker minskensnatt fördes jag från
Engelholm till Laholm. Det var en lång sträcka, och
när sömnen börja ta överhand, gick jag bakom kasset
för att hålla mig vaken. När jag passerade Krölinge
gick jag bak efter kasset på detta sätt. Jag kom att
vända mig om och fick då syn på skräddaren

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5478

Landskap: Upptecknat av:
 Härad: Adress:
 Socken: Berättat av:
 Uppteckningsår: Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Nils-Peter Hansson, och denne kom lunkande efter,
 ett stycke från vagnen. Som-Peter tyckte genast,
 att det var en vålnad och ökade därför farten.
 Vålnaden följde efter tills den kom utför en ler-
 grav, där gick den av vägen och droppade ner
 i lergravnen med ett plums.

Som-Peter fortsatte färden till Laholm, och
 om morgonen fick han reda på att samme skräd-
 dare, som han sett, hade sänkt sig i lergravnen.